

Temat: Ogród istnienia czy ogród śmierci? - Jarosław Marek Rymkiewicz "Ogród w Milanówce, sen zimowy".

1. Przeczytaj głośno utwór Rymkiewicza "Ogród w Milanówce, sen zimowy" (podręcznik *Świat w słowach i obrazach* str. 285) Jakie wrażenie wywarł na Tobie ten wiersz?
2. Powtórz definicję następujących terminów literackich: motyw, symbol, topos (podręcznik - słowniczek terminów literackich).
3. Dokonaj interpretacji utworu. Wskaż, scharakteryzuj i oceń osobę mówiącą oraz bohaterów lirycznych. Pomogą ci poniższe pytania:

- Opisz wygląd ogrodu. O jakiej porze roku zostało ukazane to miejsce?
- Kim są mieszkańcy ogrodu. Co ich wyróżnia?
- Przedstaw ukazany w wierszu obraz Boga. Czy jest to wizerunek zgodny z potocznym wyobrażeniem i znanymi wam dziełami?
- Określ nastrój panujący w ogrodzie. Jakie środki poetyckie pomogły poecie przedstawić ten nastrój?

Notatka:

Wygląd ogrodu: ogród ukazano pewnej grudniowej nocy, druga część tytułu wprost wskazuje czas zimy; w ogrodzie leży śnieg, miejsce wydaje się martwe; brak szczegółów dotyczących tego miejsca, wspomina się jedynie gałęzie, mokre liście leżące na ziemi, jabłonkę, na których wisi słonina dla ptaków, kompost pełen zgniłych obierzyn.

Mieszkańcy ogrodu / bohaterowie liryczni: zwierzęta zamieszkujące ogród – kawki, wiewiórki, jeże, gawrony, kot śpiący na kaloryferze. Mieszkańcy ogrodu są ukazani jako istoty doświadczające chorobą, niedoskonałe. Podmiot liryczny nazywa te żyjące istoty brzydkim straszylem.

Wizerunek Boga: Stwórca został nazwany Dobrym Olbrzymem, który nawet gdy śpi, to patrzy na świat wiecznymi oczami. Określenie wieczne oczy przywołuje skojarzenia z Okiem Opatrzności, które według teologii chrześcijańskiej jest symbolem wszechmocnego Stwórcy. Sprawuje On nieustanną opiekę nad światem i ludźmi. Przypisywane Mu cechy są w większości typowe dla wizerunków Boga (dobro, wszechmoc, wieczność). Nietypowe jest to, że w wierszu Rymkiewicza Stwórca także zapada w sen.

Nastrój panujący w ogrodzie: melancholijny, refleksyjny, momentami smutny (podkreślony przez epitety, np. półżywe, półmartwe, brzydkie), a także wzbudzający niepokój, strach z powodu wszechogarniającego mroku (co wzmacnia animizacja, np. mroczność budzi się i rusza, mroczność w mroku leży).

4. Wskaż w wierszu motywy o charakterze symbolicznym (ogród, sen - polecenie 8. podr., str. 286) - **ustnie**.

Motyw ogrodu w wierszu Rymkiewicza należy do najstarszych i do najbardziej popularnych **toposów (nieustannie na nowo podejmowanych tematów)** w kulturze.

5. Czy ogród w Milanówce przypomina biblijny Eden (fragment obrazu- Hieronim Bosch *Ogród rozkoszy ziemskich*, podręcznik, str.285), czy raczej jest jego przeciwieństwem? - **ćwiczenie pisemne**.

